

OKULDA DEPREM TATBİKATI ÖĞRETMEN BİLGİ NOTU

Sevgili Öğretmenler;

Deprem anında kendimizi nasıl koruyacağımızı bilmek önemlidir. Ailece, sınıfça veya çalışma arkadaşlarımızla deprem olunca ne yapacağımızın provalarını yaparsak deprem başladığında reflekslerimiz otomatik olarak bizi doğru davranışlarda bulunmaya yönleltecektir. Gerçek bir depremde insanların paniğe kapılmadan doğru hareket etme şansının, her “Çök-Kapan-Tutun” egzersizini çalışıldığında iki kat arttığı bilimsel olarak ispatlanmıştır. Bu davranış biçimini ve deprem tatbikatını kendimizin ve çocuklarımızın güvenliği için belirli aralıklarla uygulayınız.

ÇÖK-KAPAN-TUTUN UYGULAMASI

Depremde “Çök-Kapan-Tutun” davranış biçimi öğrencilerin bilmesi gereken temel bir korunma biçimidir. Bu etkinliği öğrencilerle birlikte uygulayın, dilerseniz tüm okul olarak bir deprem tatbikatı yapabilirsiniz. Tatbikatın değerlendirmesini bir sonraki sayfada yer alan “Tatbikat Kontrol Listesi”nden yararlanarak idarecilerle ve eş öğretmenlerle birlikte gerçekleştirebilirsiniz.

Çök-Kapan-Tutun uygulaması için aşağıdaki metni okumadan önce, öğrencilerinize arkalarına yaslanıp okunanları hayal etmelerini söyleyin. Metni okurken, öğrencilerinizin olayları gerçekten canlandırabilmesi için olabildiğince dramatize edin. Öğrencilerinize sizi dikkatle dinlemelerini, bir komut verdiğiniz zaman hemen uymalarını söyleyin. Bir öğrenciye de saat tutma görevini verin.

Şimdi aşağıdaki metni okuyun:

“Hafiften gürültülü ya da gürlemeye benzer bir ses duyduğunuzu düşünün. Ses yükseldikçe yükseliyor ve yaklaşık birkaç saniye devam ediyor. Sonra BUUUMMM diye büyük bir sarsıntı oluyor (*Bunu masalara vurarak canlandırabilirsiniz*). Sanki bulunduğunuz arabada birdenbire frene basılmış gibi ya da ağır bir kamyonun geçişiyle binanın sarsılması gibi bir hisse kapılıyorsunuz. Bulunduğunuz yer ve her şey sarsılmaya başlıyor (*bir iki yerden öğrencilerin masalarını sarsabilirsiniz*). Birdenbire birisinin “**DEPREM!**” diye bağırdığını duyuyorsunuz. Yer sanki altınızdan kayıyor. Ayakta durmak, hatta sandalyede oturmak imkânsız.

Sallanma ve çalkantı 40 saniye kadar sürebilir. Saati tutan arkadaşımız saniyeleri bize deprem süresince saymaya başlayacak.” (*Saniye sayımı başlar.*) Bir an durun, sonra aşağıdaki üç sözcüğü komut biçiminde söyleyin.

“ÇÖK-KAPAN-TUTUN!”

Bir yandan herkesin hareketi doğru yaptığından emin olmak için dikkatle gözlemlerken ve eksik ya da hatalı davranışları yanlarına giderek ve konuşmayıp dokunarak uyarırken bir yandan da aşağıdakileri söylemeyi sürdürün.

“Çök-Kapan-Tutun hareketini yaparak masa ya da sıranızın yanında sessizce bekliyor, dikkat kesiliyorsunuz. Bina sallanıp sesler çıkıyor. Kütüphanemizden

kitaplar düşüyor. Asılı saksılar ve lambalar sallanıyor. Birdenbire saksının biri yere düşüp kırılıyor. Masanız da yavaşça kaymaya başlıyor. Çökmüş ve kapanmış durumda masanızın yanında kalmaya özen gösterin ve masanızın kayarak uzaklaşmaması ve size çarpmaması veya onunla birlikte hareket edebilmek için bacaklarından tutun. Dışarıdan gelen sesleri duyuyorsunuz. Köpekler havlıyor, kediler miyavlıyor, bir bebek ağlıyor. İnsanlar bağırışıp koşuşturuyorlar. Binada yere düşüp kırılan

eşyaların seslerini duyuyorsunuz. Ağaçlar sallanıp birbirlerine ve binaya sürtünüyorlar. Ve sonra sessizlik. Sallanma duruyor ve oda birden sessizliğe bürünüyor (Saniye sayımı şimdi biter.).

Lütfen herkes Yerine Otursun. (Oturmaları ve yerleşmeleri için zaman verin. Şimdi konuşun.) “Sakin olmak ve paniğe kapılmamak çok önemli. “Eğer binayı terk etmek güvenliyse, ben sizi Acil Durum Toplanma Alanına götüreceğim. Artçı deprem olması ya da sallanmanın yeniden başlaması durumunda tekrar Çök-Kapan-Tutun hareketi için hazırlıklı olun.”

ÇÖK-KAPAN-TUTUN KONTROL LİSTESİ

Yapılması Gereken Davranış Biçimi	EVET	HAYIR
Öğretmen Çök-Kapan-Tutun hareketini yaparak gösterdi mi ?		
Öğrenciler doğru işlemi biliyor mu ?		
Öğretmenin talimat ve komutları açık ve yerinde mi ?		
Öğretmen önce kendini kontrol edip durumunu değerlendirdi mi ?		
Öğretmen öğrencilerin kendilerini ve arkadaşlarını kontrol etmesini istedi mi ?		
Öğretmen sınıfı boşaltmadan önce sınıfın durumunu değerlendirdi ve herkesin sakinleşmesini bekledi mi ?		
Öğretmen, eş dersliği kontrol etti mi ?		

Kaynaklar : Güvenli Yaşamı Öğreniyorum Öğretmen Kitabı
Eğitim Kurumları İçin Afet Acil Yardım Planlama Rehberi
Eğitim Kurumları İçin Afet Acil Yardım Planı Klavuzu- İTÜ Afet Yönetim Merkezi Yayını
www.guvenliyasam.org

